

estus pli granda, ekzemple unu krom- aŭ malelektita afikso havus konsekvencojn en ŝanĝo de centoj da vortoj. La lingvaj diskutoj kaj komparoj de Novial kun aliaj planlingvoj kaj kun la angla fakte plenigis la plej multajn paĝojn de Novialiste.

Krome tie aperadis artikoloj pri interlingvistika problemaro ĝenerale, pri la bezono de internacia lingvo en sciencoj, pri la terminologiaj proponoj de Eugen Wüster (Novialiste 2/1934 – laŭ la opinio de Reinhold Zeidler, ne nur Esperanto, sed ankaŭ Novial povas kontribui al starigo de unueca internacia terminologio), pri laboro de IALA, pri renovigo de la turka lingvo far Kemal Atatürk, pri Basic English, pri hindeŭropa pralingvo, pri lingvopolitiko en Australio k.s. Novialiste estis menciata en aliaj samtipaj revuoj kiel *Schola et Vita* kaj *Interlanguages*, novialistoj krome sukcesis publikigi informojn en nacilingvaj ĵurnaloj kiel *Nieuwe Europa*, *Folkskollärarnas Tidning* kaj *Národní osvobození*. Ne mankis kontaktoj al Esperanto-movado, oni do povis legi pri UEA kaj pri Naciaj Societoj, kaj kun timo oni sekvis la malpermeson de Esperanto kaj Ido en Germanio en la jaro 1936. Novialiste mem pereis en la sama jaro kiel *Schola et Vita*, 1939. Post la dua mondmilito, kelkaj novialistoj transiris al Interlingua de IALA, Ahlstedt apartenis ĝis sia morto al *Societate Svedese pro Interlingua*.

Heinz (alias Henry) Jacob alportis detalajn informojn pri Novial en sia libro *A Planned Auxiliary Language* (1947). La antaŭparolon verkis lingvisto Harold E. Palmer, kiu unue defendis la artefaritecon de internacia lingvo, i.a. el vidpunktoj de lernanto, instruisto, sciencisto, etimologo, leksikografo kaj filozofo, menciante ankaŭ la laboron de Jespersen. Post la enkonduko pri funkcio de planlingvoj estas prezentataj Esperanto, Ido, Occidental, Novial kaj Latino sine flexione, la dua parto de la libro okupiĝas pri strukturaj problemoj de planlingvoj kaj la tria pri planlingvaj movadoj kaj organizaĵoj inkluzive de IALA. Novial estas prezentata kiel produkto de naturalisma skolo, kiu tamen ne povis eviti kelkajn apriorajn principojn, do ĝi staras meze inter ekstrema naturalismo kaj aŭtonomio.

En la naŭdekaj jaroj aperis nova generacio de novialistoj, nome usonaj studentoj kaj lingvistoj, kiuj unue publikigis revizio-projekton *Novial98* (Novi International Auxiliari Linguum) en interreto. Ĝin komencis Don Blaheta el Brown University en Providence sur sia retpaĝo <http://www.blahedo.org/novial/novial98.html> (en majo 2019 ne plu atingebla), al aktivuloj apartenis Bruce R. Gilson, Ken Caviness, Mark Vines, Thomas Leigh, David Harris kaj Jay Bowks. Brito James Chandler (matematikisto, Exeter University) tiam klarigis en sia reta paĝo sub <http://www.geocities.com/Athens/Forum/5037/project.html> (ne plu atingebla en 2019), ke Novial estas la plej bona fundamento por la ebla definitiva formo de internacia lingvo. Ĝi ne plu estis uzata post la jaro 1939, tial la plej bona bazo por ties revivigo estas kritika prijuĝo de la malnova formo (1928, 1930, 1934). Chandler ankaŭ enretigis multajn originalajn dokumentojn sub <http://interlanguages.net/>, kelkajn kun angla traduko. La intereso de anglofonoj speciale pri Novial estas facile klarigebla, ĉar la ĉefan libron pri ĝi originale verkis en la angla lingvo sciencisto fama pro mondscale uzataj verkoj pri la angla lingvo.

Novial98 enhavas dudekon da ŝanĝoj, kiuj estis antaŭe diskutataj en interreta forumo. Por la prononco validas, ke ĉiu litero aŭ digrafo havas unu aŭ plurajn ideala(j)n prononco(j)n, sed krome eventuale alternativa(j)n prononco(j)n kaj poziciajn variantojn. En la alfabeton eniras *w* kaj *z*. Al grandaj ŝanĝoj apartenas ekzemple enkonduko de verba finaĵo *-r*; verboj do finiĝas kaj en infinitivo, kaj en prezenco je *-ar*, *-er*, *-ir* aŭ *-ur*. La infinitiva partikulo *tu* estis ŝanĝita en *at*. La originalaj helpverboj „did”, „sal” kaj „vud” povas esti